

BOSHLANG‘ICH SINF O‘QUVCHILARINING BADIY TAHLIL KO‘NIKMALARINI SHAKLLANTIRISH PIRLS DASTURI MISOLIDA

Ergasheva Malika Rustam qizi

Abdusattorova Sabina Zayniddin qizi

Ergasheva Zarina Abdimutal qizi

JDPU magistrantlari

ANNOTATSIYA

Ushbu maqola PIRLS xalqaro baholash dasturi orqali boshlang‘ich sinf o‘quvchilarining “Vitaminjon” matnini o‘qib uni tushunish darajasini xalqaro miqyosda belgilab, matnni badiiy tahlil qilishga qaratilgandir.

Kalit so‘zlar: PIRLS dasturi, matnni o‘qish, badiiy tahlil qilish.

АННОТАЦИЯ

В данной статье ставится задача определить международный уровень понимания текста «Витаминжон» учащимися начальных классов посредством международной оценочной программы PIRLS и художественного анализа текста.

Ключевые слова: программа PIRLS, чтение текста, художественный анализ.

ABSTRACT

This article aims to determine the international level of understanding of the text “Vitaminjon” by primary school students through the PIRLS international assessment program and artistic analysis of the text.

Key words: PIRLS program, text reading, artistic analysis.

PIRLS tadqiqoti boshlang‘ich sinf o‘quvchilarining matnni o‘qib uni tushinish darajasini xalqaro miqyosda taqqoslash imkonini beruvchi dastur sanalib, badiiy tahlilda tajriba orttirish imkonini beradi. Pirls dasturi Ona tili va o‘qish savodxonligi darslarida o‘quvchilar bilimini baholashda qo‘llangan savol, test va topshiriqlar o‘quvchining o‘quv materialini qanday o‘zlashtirayotganligini aniqlab bilim, ko‘nikma va malakalarini shakllantiradi. Quyida biz o‘zbek bolalar yozuvchisi Umida Sadatovaning 3-sinf Ona tili va o‘qish savodxonligi darsligidagi “Vitaminjon” matnnini PIRLS dasturi bo‘yicha quyidagicha yondashuvdagi topshiriqlar asosida birgalikda ko‘rib chiqamiz.

“Vitaminjon” matni yuzasidan savollar

1. Matnning birinchi sarlavhadagi gapni ko‘rsating?

- a) A vitamini uzoq yo‘l yuribdi.
- b) A vitamini uzoq yo‘l yurib, muzlatkichga tushibdi.
- c) Bir kuni A vitamini yo‘lga chiqibdi.

2. A vitaminiga duch kelgan vitaminlarning holatini ko‘rsating.

Onda-sonda beli bukri

Hassaga tayanib qolgan

Horib-tolib yo‘l chetida cho‘kkalab o‘tirgan

3. Quyida berilgan gapdagi bo‘sh o‘rinni to‘ldiring.

Tushlik bo‘lmasidan do‘konga kirib, yarimtayyor mahsulotlar bilan
“_____” (qorinni aldaydi, qornini to‘ydiradi, yeb oladi)

4. Siz Olimjonning harakatlarini qanday baholagan bo‘lar edingiz?

Fikringizni ikkita misol orqali bildiring.

1. _____

2. _____

5. Matn asosida 2 ta to‘g‘ri ma’lumotni aniqlang.

- Olimjon juda tanbal, uyquchi, nimjon bola
- Olimjonning buvasi baliq yedirdi
- E vitamini tibbiyotda kislorod vitaminini hisoblanadi.
- qadoqlangan turli xil kekslar inson uchun foydali

6. Matnning 1-va 2- qismiga mos keluvchi quyidagi gaplarni ustunlarga yozing.

Aqlingga tasanno!, Shifokor yana aytdiki, Sabziga solingan ovqatdan qo‘rqadi, Bo‘y o‘sishi uchun zarurman, Gemoglabinning kamligini bildiradi, Tishlari qurtlab ketgan, Baliq yoqmaydi, Tuxum sarig‘i yoqmaydi demay ko‘p yeb turishi lozim

1-qism	2-qism
-	-
-	-
-	-
-	-

7. _____ -qon tarkibida gemoglabinning kamligini bildiradi.

8. Antibiotik nima? Fikringizni izohlang

9. Ma’lumotlarning to‘g‘ri yoki noto‘g‘ri ekanligini aniqlang.

C vitamini kamayib ketsa ko‘rish qibiliyati pasayadi	to‘g‘ri	noto‘g‘ri
D vitamini suyak hosil bo‘lishida	to‘g‘ri	noto‘g‘ri
Tuxum A vitaminining koni hisoblanadi	to‘g‘ri	noto‘g‘ri
E vitamini kuygan joylarni chandiqsiz bitishida mas’ul	to‘g‘ri	noto‘g‘ri

10. Vitaminlarning o‘rnida bo‘lganiningizda Olimjoniga qanday yo‘l korsatar edingiz?

“Vitaminjon” matni yuzasidan savollarga javoblar

1 c) Bir kuni A vitamini yo‘lga chiqibdi.

2. A vitaminiga duch kelgan vitaminlarning holatini ko‘rsating.

Onda-sonda beli bukri

C

Hassaga tayanib qolgan

D

Horib-tolib yo‘l chetida cho‘kkalab o‘tirgan

E

3. Tushlik bo‘lmasidan do‘konga kirib, yarimtayyor mahsulotlar bilan “qorinni aldaydi”

4. Tinglovchining mustaqil fikrini baholang

5. Matndagi 2 ta to‘g‘ri gapni beldilang

-Olimjon juda tanbal, uyquchi, nimjon bola	
-Olimjonning buvasi baliq yedirdi	
-E vitamini tibbiyotda kislorod vitamini hisoblanadi.	
-qadoqlangan turli xil kekslar inson uchun foydali	

6.

1-qism	2-qism
-Sabziga solingan ovqatlardan qo‘rqadi	- Aqlingga tasanno!
- Bo‘y o‘sishi uchun zarurman	- Shifokor yana aytdiki
- Tishlari qurtlab ketgan	- Gemoglabinning kamligini bildiradi
- Baliq yoqmaydi	- Tuxum sarig‘i yoqmaydi demay ko‘p yeb turishi lozim

7. Kamqonlik- qon tarkibida gemoglabinning kamligini bildiradi.
8. Antibiotik- bakteriya, zamburug‘ va mikroblarga qarshi kurashuvchi modda
- 9.**

C vitamini kamayib ketsa ko‘rish qibiliyati pasayadi	to‘g‘ri	noto‘g‘ri
D vitamini suyak hosil bo‘lishida	to‘g‘ri 	noto‘g‘ri
Tuxum A vitaminining koni hisoblanadi	to‘g‘ri	noto‘g‘ri
E vitamini kuygan joylarni chandiqsiz bitishida mas’ul	to‘g‘ri 	noto‘g‘ri

- 10.** Tinglovchining fikrini baholang.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO‘YXATI

1. *Ona tili o‘qitish metodikasi K.Qosimova S.Matchonov Tosh-2009*
2. *Ona tili va o‘qish savodxonligi darsligi Tosh-2022*
3. <https://uz.m.wikipedia.org>